

Núm. 46

SETEMBRE '89

Edita: Jazz Club de Granollers
Periodicitat Mensual

JAZZ CLUB GRANOLLERS

V FESTIVAL
INTERNACIONAL
DE JAZZ
D'ANDORRA

MILES DAVIS
FOU L'ESTRELLA

Foto: LLUIS SITJES

A UN EDITORIAL

No sempre, però, intento encertar, si és que tinc de llegir entre línies...

L'editorialista m'ha definit com a cansat, fatigat... Prou que sap que això no és veritat! Em sembla que es confonen els termes.

L'editorialista em coneix prou, i sap perfectament que puc escriure i col·laborar omplent planes i més planes, fent tota mena de disquisicions sobre un Art —sí, amb majúscula— anomenat JAZZ.

En una època no massa llunyana, amb i després del Be-Bop, en part per unes influències nefastes provinents de l'altra banda dels Pirineus, i en part perquè l'evolució ràpida, veloç diria, i canviant massa sovint, varen fer que se'm parés el rellotge o que se m'escapés el tren... com volgueu.

Reaccionant amb el temps, m'he situat al lloc que crec que em pertoca. I tú, amic editorialista, has de comprendre —si és que n'ets capaç, — que tú i la teva generació, gràcies a que la vida és evolució, i que el JAZZ és viu, teniu uns noms admirats que ja no són els meus, ni de la gran majoria de la gent de la meva generació, i que tot reconeixent-los-hi la seva gran vàlua, la categoria com a professionals de l'Art Musical, el seu missatge no m'arriba...

En aquests moments escriure a JAZZ CLUB parlant dels Monstres Sagrats, quasi bé per fet real, tinc de fer-ho en passat i procurant eludir la data de defunció. JAZZ CLUB, com molt bé dius, té una tasca informativa que et correspon a tú i als teus companys. Saps que a molts Festivals i Concerts ja no hi assisteixo, per la senzilla raó de que músics importantíssims com Miles Davis, Chick Corea i altres no els entenc. També saps que un Concert del MODERN JAZZ QUARTET si puc no me'l perdo. I que vaig amb tú i altres companys a Girona a escoltar a Johna Jones, a Illinois Jacquet, o a altre lloc i tants com siguin

JAZZ CLUB ha de donar informació, preferentment actual. De cap manera quedar-se en el Museu del Jazz. Si algun dia s'ha de parlar del passat i ho voleu, ho faré amb gust. Però no com a norma.

I per acabar —encare que ja sé que no canviaràs— crec que t'has equivocat des del principi (o sigui que ja vé de soca i arrel) amb qui et penses que ens mira d'esgairada i per sobre de l'espatlla. Tots tenim el nostre caràcter. Tú el teu, ell el seu i jo el meu... Però em sembla a mi, que la seva col·laboració, a qui VESTEIX, és a nosaltres...

Cordialment, PERE CRUSELLAS I SOLSONA

ANDORRA JAZZ V FESTIVAL INTERNACIONAL DE JAZZ D'ANDORRA

Els dies 7, 8 i 9 de juliol passat, Andorra es vestí de gala per tal d'acollir la cinquena edició del Festival Internacional de Jazz. El programa, a no dubtar, era tot un caramel per als aficionats, la qual cosa justificava sobradament l'excursió al Principat veí. Tres dies vivint intensament el jazz, a més, naturalment d'assaborir les excel·lències naturals del país, com són les compres, la gastronomia, els meravellosos paisatges, i si s'esqueia, descansant si ens deixaven. Tot una sèrie d'ingredients per apuntar-t'hi un any rera l'altre. Es la visita gairebé obligada a Andorra!

Però anem de pla al Festival. A l'igual que l'any anterior, el Festival va centrar-se en primer lloc a la plaça dels Co-prínceps, on cada tarda, de 6 a 8, es podia gaudir de bon jazz a càrrec de formacions arribades del país veí, França, i naturalment també de Catalunya, amb la presència de músics de la talla d'Artur Regada i Pau Bombardó, així com també d'amics com Jean Pierre Osmond i Toni Martínez que conseguen un clima de comunicació entre músics i públic, gaudint en tot moment de jazz tradicional. Arribada la nit, les actuacions de gala dels músics esperats es produeix al Pavelló Esportiu del Parc de la Mola d'Escaldes-Engordany. Una instal·lació modèlica dins la qual els responsables han fet compatibles l'esport amb la música, amb la qual cosa la sonorització dels conjunts i solistes va resultar quasi bé perfecta.

El divendres, a les 10, tot és a punt de començar. L'ambient regnant és bo, l'actuació que té lloc no és per menys. Tete Montoliu Trio resulta tot un esdeveniment, ja que no cal oblidar que ell va ser el padrí del primer festival i sempre més li ha donat el seu suport. En aquesta edició s'hi va presentar amb un acompanyament de luxe: a la bateria, un gran músic: Idris Muhammad i el baixista Hein Van Degeijn, tot un nou valor holandès. Tete Montoliu, amb un públic totalment entregat, ens va oferir un concert inspiradíssim al qual va demostrar una sensibilitat extrema tot i eliminar en tot moment lirismes gratuïts. L'acompanyament rítmic el potenciava de manera força acceptable. Tot un gran concert de Tete

Montoliu que fou llargament ovacionat, i obligat a fer varis bis. Amb aquesta inauguració restà triunfalment inaugurat el V Festival Internacional d'Andorra.

La segona part un altre nom important, Ray Barretto i la seva banda de salsa. La força de la música caribenya entremesclada amb l'estètica newyorkina, donava vida a la percussió i l'embolcallava amb una eufòria col·lectiva, fent aixecar a l'auditori dels seus seients per ballar, encara que els aficionats més puristes ostentaven algunes disconformitats evidents amb el que creien una concessió a la mediocritat, no entenent què hi feia una banda salsera en un veritable festival de jazz.

El dissabte, el Festival va viure el seu moment culminant amb la presentació del gran trompetista Miles Davis. En un concert impressionant, Davis aprofità per presentar els temes del seu últim treball discogràfic "Amandla". Miles Davis ja recuperat de les malalties dels últims mesos oferí un treball de concert ple de força, dens i emotiu. Ell i els seus companys donaren en directe el que no té el disc, i la seva actuació sobrepassà de molt la d'altres actuacions, amb una barreja de Funky, Rock i Jazz, com solament ell sap fer, amb una

nbiosos d'efectes totalment inclassificables. Poc poc, sortien del seu instrument les notes de *Itu*, *Time after time*, *Humane nature*, i naturalment, tots els temes d'Amandla, amb el què onseguia moments indescriptibles i màgics. La va presència damunt l'escenari magnetitzava al públic, i l'acompanyament de músics i públic es flexava de forma espontània i amb una entrega total i absoluta, veritablement indescriptible.

Cal destacar els músics de la banda per la seva extraordinària qualitat: Joseph Foley (guitarra), Ricky Wellman (bateria), Benjamin Eietveld (aix), Adam Holzam i Kei Akagi (teclats), Muningo Jackson (percussió) i finalment Rick Marza (saxo Tenor), un jove músic blanc que ja via gravat amb en Davis, però que en directe, menys per a mi, suposà la revelació de la nit. Tot un gran saxo a tenir en compte per al futur. Miles Davis tornà a sorprendre i només ens cal pensar que per aquest músic els anys no passen, cada dia la seva música es vigoritza, conquistant nous i més entusiastes adeptes. "Es una mena de "Miles dependència"!..."

Després del bon regust de boca del concert de Miles Davis afrontarem l'últim dia del festival.

El diumenge, a priori, dos grans concerts amb rutilants figures del Jazz-Fussion. A les 9 en punt aparegué en escena un músic ja llegendari, Larry Carlton, guitarra co-fundador de la mítica banda The Crusaders, perfectament sincronitzat amb una banda de quatre músics blancs, compenetrats totalment en el millor comès. Larry Carlton demostrà una tècnica a la guitarra envejable, però es limità a tocar els temes del seu últim L.P. i quelcom més. Un bon concert, que es caracteritzà per un xic de fredor, amb una comunicació amb el públic poc fluïda per escassa.

STANLEY CLARKE / GEORGE DUKE PROJECT, foren els encarregats d'acomiar el festival. Quatre músics en escena, Stanley Clarke (baix), George Duke (teclats), Rayford Griffen (bateria), Robert Brookins (teclats), els quals convertiren el pavelló del Parc de la Mola en un autèntic happening, tot va enlluernar, la música, la qualitat tècnica dels músics, les ganes de que la gent es divertís, tot menys el jazz. Stanley Clarke preocupat en mostrar-se com una estrella del "Show Bussines", arrancava de la seva baix-guitarra notes poderoses molt ben acompanyades pels teclats de George Duke. Baixant constantment de l'escenari, per allò del Inalàmbric, pessigant-se pel públic, tocant i cantant. Resumint: aconseguia abastament que la gent disfrutés d'aquests dos monstres de la música.

Tres jornades molt diferenciades va ser tot el que va donar el Vè Festival Internacional de Jazz d'Andorra, que en aquesta edició ha aconseguit centrar l'atenció del públic, passant a ser considerat un veritable clàssic dels festivals d'estiu. I el que és més important, ja forma part dels circuits internacionals que músics i managers donen prioritat. Niña, Rotherdam, Barcelona, París, Andorra.

Des d'aquestes pàgines només resta felicitar a l'organització i el Comú d'Escaldes-Engordany, per tan magnífic festival, i donar-los-hi les gràcies per totes les atencions rebudes, tot i desitjar-los que continuïn amb aquesta tasca i en la seva mateixa línia. També encoratjem molt especialment a Paco Rodríguez, ànima mater del festival, i a Tony Zorzano, veritable aficionat al jazz, i cal dir també, propietari de l'única cava de jazz al país amic d'Andorra "L'Angel Blau" tota una institució.

Andorra l'escapada!... amb Jazz.

LLUIS SITJES I PLANAS

BREVE HISTORIA "ANDINO-ESPAÑOLA" EN EL JAZZ INTERNACIONAL

Los americanos del Norte siempre han sabido llevar muy bien la historia publicitaria de su país en el Jazz y, cuando de dinero se trata, ellos son siempre los reyes, pero no lo son cuando olvidan que las raíces de su propio Jazz también existen en el cono sur de América.

En la Argentina, Chile y Uruguay siempre ha existido muy buen Jazz, especialmente tradicional, y cuando los americanos del norte, por alguna casualidad, han invitado a sus festivales de Jazz a estos Andinos-Españoles, se han quedado más que sin habla al escucharlos, tanto por su profesionalidad como por su cultura para con las raíces del Jazz, pero "lamentablemente" estos músicos no tienen nombres ni apellidos anglo-sajones, ni tampoco nacionalidad norteamericana (que son lo que acompañan su publicidad) y por ello casi siempre quedan en el olvido de la historia del Jazz.

Esta "Breve Historia" la reflejaremos con dos ejemplos de músicos que para quienes tuvimos la suerte de conocerlos y escucharlos nos queda sólo comentar que debieran formar parte de la Historia del Jazz.

ALFREDO ESPINOZA, saxofonista-alto, clarinete y soprano, fué reconocido en Europa junto a la Portaña Jazz Band de Buenos Aires (Argentina) como el mejor saxo-alto de la década de los 70 al 80, incluso por los americanos del norte; se dijo de él que su altura musical y cultural en el Jazz había sobrepasado a Coleman Hawkins. Claro! sus apellidos son andinos-españoles... Espinoza regresó a su tierra natal, Valparaíso (Chile) después de casi 30 años como músico tradicional por el mundo, su madre y un par de amigos le acompañan en un remoto barrio de esta ciudad. Alfredo hoy día está enfermo y abandonado en compañía de su madre, y todas las mañanas desayuna junto a ella mirando desde lo alto el majestuoso Océano Pacífico, tan majestuoso como lo es él. Puedo decir que su enfermedad es para muchos un traumatismo mental, para mi su problema es que no le comprenden

ALFREDO ESPINOZA foto Marcelo de Castro

su oído absoluto que le hace sentir cosas que nosotros no logramos escuchar.

Alfredo Espinoza nació en Valparaíso hace 48 años, a los 7 años su madre se lo llevó a la Argentina, y a los 11 ya era capaz de leer y tocar una partitura musical al rebés. Tocaba en una banda municipal y jamás necesitó leer para tocar. A los 15 años comentaba que los músicos que necesitan una partitura para ejecutar un instrumento eran simples. "robots-lectores" y no artistas, sólo músicos. En la década de los 60 es reconocido como el mejor saxo alto de la Argentina, luego de toda Sud-América, y finalmente también por los "ilustres americanos del Norte". Por qué no lo publicitaron como ellos saben hacer? Muy sencillo, Alfredo siempre ha sido un Andino-Español y no fué nunca su deseo nacionalizarse americano del Norte, requisito indispensable que obliga el sindicato de músicos norteamericano para luego darlo a conocer con un auténtico "USA-MEN".

Luego la extraordinaria "Portaña-Jazz Band" lo llevó a Europa en una gira y los fran-

ceses sencillamente lo raptaron por casi 5 años. Algo enfermo, para muchos, se vino a España y "curiosamente" tocó en el festival de Tarra-sa, donde algunos, entre otros Pau Casares de la Vella Dixieland tuvieron la suerte de escucharle. Seguidamente se encerró en Ibiza para regresar luego a Buenos Aires, donde los argentinos le acogieron como siempre, como el mejor músico de Jazz de nuestros tiempos, si bien Alfredo ya no entendía nada y vivía en un mundo separado, por lo que regresó a la tierra que lo vio nacer, como un Andino de verdad. Allí lo acogió como es debido la orquesta más autóctona chilena "Retaguardia Jazz-Band" que la levantó maravillosamente en su profesionalidad, y el Club de Jazz de Santiago de Chile tuvo el honor de poder escucharlo por casi 5 años, hasta finales de 1986 en que el gran Alfredo Espinoza desaparece para encerrarse en la modesta casa de su madre, en lo alto de un cerro llamado el "Castillo" de Valparaíso, en donde hoy día sólo habla consigo mismo, con su inteligencia musical, con su Jazz y su Océano Pacífico.

Hay una "marca" de Jazz que Espinoza nos ha dejado, "su estilo", muy difícil de explicar por escrito, ya que hay que escucharle, y que en Francia hoy lo asimilan los mejores saxofonistas de este país, especialmente entre otros muy conocidos, el excelente Paul Cheron (en Toulouse) y el insuperable Daniel Huck (en París), ya que ambos no sólo fueron sus compañeros franceses en el Jazz, sino también sus alumnos. El mismo fenómeno sucedió en la Argentina, Uruguay y Chile.

ROBERTO MILLAR, clarinetista, pudo haber sido un segundo Alfredo Espinoza para el mundo del Jazz, pero lamentablemente nos dejó cuando comenzaba a ser conocido en su país de origen, también Chile. Muy joven cuando murió, ya algunos estudiosos vislumbraban en él al único que de veras llevaba a Jhonny Doods dentro de su alma, y no sólo interpreta va igual que él, sino que además tenía en sus venas ese espíritu arcaico-andino imposible de encontrar en la sangre anglo-sajona... Los americanos del Norte lo escucharon sólo en discos, y como a Espinoza, también lo postergaron.

ROBERTO MILLAR

foto Marcelo de Castro

Roberto Millar, siendo un estudiante secundario, coje un día un viejo clarinete (sistema Albert) y con su maestro espiritual Domingo Santacruz comienza a sacar sus primeras notas, no pasando más de tres meses, su sonido Doods deslumbra a los entendidos, y al cabo de un año ya era el perfecto Doods. Durante la década 60/70 sobresale de forma indiscutible y transforma su querida Retaguardia Jazz Band como la orquesta más autóctona de Jazz de su país. Millar es el alma de la Banda y forma dentro de ella la Mapocho Washboard Band, como grupo anexo, un quinteto donde él es el único instrumento melódico. Ambas orquestas graban sus tres primeros discos, y Roberto Millar es reconocido en toda América como el más auténtico representante del Jazz Tradicional del cono sur americano.

Lamentablemente, en su modesto apogeo fallece de una simple enfermedad de niños, y fué enterrado como pidió en su último deseo, al puro estilo de New Orleans, con los honores musicales que se merecía tanto de sus amigos como de los integrantes de su querida Retaguardia Jazz Band, que siempre lo recordará como el mejor. Uno de sus íntimos amigos, que en la época de su fallecimiento (1976) vivía en España, siempre le recordará tanto por su sincero compañerismo como por haberlo inducido a tocar el "washboard" junto a él.

MARCELO DE CASTRO DIAZ

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Divendres, 27 d'octubre, a les 22 h.
WIM MERTENS ENSEMBLE.
 Estrena de l'obra

Diumenge, 5 de novembre, a les 21'30 h.
MODERN JAZZ QUARTET.

Dilluns, 6 de novembre, a les 21'30 h.
JAN GARBAREK GROUP - TAKE 6.

Dilluns, 13 de novembre, a les 21'30 h.
THE WYNTON MARSALIS JAZZ BAND.

PALAU MUNICIPAL D'ESPORTS

Dimecres, 8 de novembre, a les 22 h.
MILES DAVIS

Dijous, 9 de novembre, a les 22 h.
PAT METHENY GROUP.

* * * * **C E L E S T E** * * * *

Dissabte, 11 de novembre, a les 22 h.
TUCK&PATTI-JOHN McLAUGHLIN TRIO

Divendres, 17 de novembre, a les 22,30 h.
STEPS AHEAD

Dissabte, 18 de novembre, a les 22'30 h.
THE GLENN MILLER ORCHESTRA.

Localitats anticipades per al Palau de la Música: Pròpies taquilles, feiners de 10 a 21 i dissabtes de 17 a 21 i a Jazz Col·lectors, Passatge Forasté, 4 bis.

Localitats per al Palau d'Esports i a Zeleste: taquilles del Palau de la Música, taquilles Gran Via-Aribau, Discos Castelló, Tallers, 79 i Nou de la Rambla, 15. Drugstore David Tuset, 19. Gong Discos, Consell de Cent, 347. Tocs, Consell de Cent, 341. Disco 100, Escorial, 100 i Jazz Collectors

Si t'agrada
 el **JAZZ**

fes-te
 soci del
**JAZZ
 CLUB**
 Granollers

BUTLLETÍ DEL "JAZZ-CLUB GRANOLLERS"

COL-LABORADORS:

Esteve Colomer Brossa
 Lluís Sitjes Planas
 Jaume Sararols
 Jordi Navas
 Jordi Vall i Escriu
 Santiago Guix i Quincoces
 Jaume Segarra i Farrés
 Joan Gispert
 Pere Espauella
 Marcelo de Castro

Corresponsals a Buenos Aires-Argentina.
 Nestor R. Ortíz Odeigo i Max Seligman.

Corresponsal a Dinamarca:
 Rob Anderson.

Fotografia: Pere Espauella
 Imprimeix: Roca Impressors, s. a.
 Publicitat: Sitjes.
 Dipòsit legal: B - 2472.

**JAZZ CLUB
 GRANOLLERS**

Domicili Social: Carrer Ricomà, 72
 Telèfon 870 06 99 -GRANOLLERS

MARCELO DE CASTRO, músic xilè, consoci i resident a Granollers, és l'únic músic a l'Estat Espanyol que toca el Washboard, o sigui la típica "taula de rentar", que és l'únic instrument autòcton dels orígens del jazz